

Meespreken en aansprakelijkheid

In het najaar van 2008 oordeelde accountant KPMG dat de rechtmatigheid van declaraties bij het Vervangingsfonds zeer zorgwekkend is, in feite onvoldoende. Het percentage onrechtmatige declaraties ligt boven de 3%, ver boven de afgesproken norm. Daarnaast was het bij nog eens 5% van de declaraties niet mogelijk de rechtmatigheid vast te stellen. Hoofdzakelijk omdat onderliggende (bewijs)stukken, zoals een lesrooster of een zes-weken-verklaring, niet aanwezig waren.

Het Algemeen Bestuur van het Vervangingsfonds heeft kennis genomen van deze cijfers en heeft ingestemd met een plan van aanpak ter verbetering. Daarbij is het doel om terug te komen op een foutenpercentage van maximaal 1% als rechtmatigheidsnorm voor de inkomsten en uitgaven van het fonds. Overigens is deze norm van 1% niet alleen van toepassing op het Vervangingsfonds. Het is de gangbare norm voor overheidsorganisaties, agentschappen en ZBO's.

Controle 2007

Het jaar 2007 toont, zoals gezegd, een uitschieter naar een foutenpercentage van boven de 3%. De meest voorkomende fouten zijn:

- Geen ziekte of gebrek
- Afwijking duur vervanging/afwezigheid
- Geen afwezigheid
- Onjuiste werktijdfactor vervanger
- Afwijking lesrooster vervanger/afwezige
- Vervanging ouderschapsverlof
- Onterechte declaratie vervanging gedurende vakantie
- Niet voldaan aan eis tot taakuitbreiding
- Vervanging BAPO verlof

Daarnaast werd een onzekerheid van 5% geconstateerd. De rechtmatigheid van een aantal in de steekproef vallende declaraties kon niet worden vastgesteld. De meeste onzekerheden vallen in één van de volgende rubrieken:

- Ontbreken 6-wekenverklaring arbodienst
- Ontbreken contract uitzendkracht/uitzendbureau
- Geen documentatie ter verificatie genoten zwangerschapsverlof
- Helemaal geen gegevens ontvangen
- Declaratie onbekend bij het administratiekantoor
- Ontbreken lesrooster

Het is op dit moment niet mogelijk om vast te stellen of het hier een trendbreuk betreft of een eenmalige uitschieter naar boven. Het onderzoek over het jaar 2008 is nog niet afgerond.

Maatregelen

Het Algemeen Bestuur van het Vf acht het van essentieel belang dat de rechtmatigheid van de uitgaven van het fonds voldoet aan de gestelde norm van 1%. Om het foutenpercentage terug te dringen zet het Bestuur daarom de volgende maatregelen in.

• *Analyse fouten*

Door de gevonden fouten aan een nadere analyse te onderwerpen wordt bekeken of er specifieke patronen in te ontdekken zijn. Bijvoorbeeld of de fouten bij een bepaald administratiekantoor, schoolbestuur of in een bepaalde regio significant meer voorkomen dan bij andere. Mocht dat het geval blijken te zijn, dan zal in overleg met betrokkenen worden gezocht naar maatregelen om herhaling te voorkomen.

- *Dynamisering van de controle*

Door gedurende het boekjaar zowel de reguliere veldcontroles als de steekproefcontroles uit te voeren, kan meteen na constatering van een systematische fout tot correctie worden overgegaan en daarmee de kans op herhaling worden verkleind.

- *Selectieve controle gericht op werkprocessen*

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe controle is het beoordelen van de wijze waarop administratiekantoren de vervangingsdeclaraties opstellen. De controleur (KPMG) licht ter plaatse dat proces door en doet, waar nodig, verbetervoorstellen. Bij een volgend bezoek bekijken administratiekantoor en controleur dan gezamenlijk in hoeverre implementatie van die voorstellen is gerealiseerd of nog aanvulling behoeft.

- *Gestructureerd overleg met administratiekantoren*

In het najaar 2008 is in overleg met de administratiekantoren besloten om een werkgroep in het leven te roepen waarin administratiekantoren, KPMG en het Vervangingsfonds zijn vertegenwoordigd. De werkgroep komt minimaal 4x per jaar bij elkaar om zo concreet mogelijke afspraken te maken en problemen te bespreken.

- *Actualisering reglementen*

Bij een aantal geconstateerde fouten is het de vraag of de reglementen van het Vf nog aansluiten op de huidige praktijk, dan wel dat schoolbesturen door andere wetgeving (bijvoorbeeld WIA, Wet verbetering Poortwachter) al verplicht zijn maatregelen te nemen die ook het Vf voorschrijft; in dat geval zou immers controle door het Vf achterwege kunnen blijven. Actualisatie van de reglementen van het fonds zal per 1 augustus 2009 een feit zijn.

- *Communicatie*

Schoolbesturen dienen op een correcte wijze de vervangingskosten bij het Vf in rekening te brengen. Schoolbesturen zijn vaak 'de bron' van de gegevens – al dan niet juist – die administratiekantoren krijgen en in die rol hebben zij direct invloed op de mate waarin achteraf – bij de steekproefsgewijze controle – blijkt of er foutief is gedeclareerd. In de communicatie met de schoolbesturen, onder andere via R]entree en www.vfpf.nl, vraagt het Vf daarom aandacht voor een correcte wijze van declareren.

- *Frequenter controleren en opleggen van sancties*

Het Vf kent een systeem van waarschuwingen, gevolgd door sancties, als schoolbesturen herhaaldelijk onrechtmatig bij het fonds declareren. Het ligt in de verwachting dat de dynamisering van de controle het mogelijk maakt om gericht en frequenter die schoolbesturen te controleren die de meeste fouten maken.

Tot Slot

Het Vervangingsfonds is van mening dat het bereiken van een percentage onrechtmatige declaraties van onder de 1% een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de hele keten: de onderwijsinstelling die de vervangers voor afwezigheid oproept, de administratiekantoren die de administratieve verwerking doen, de schoolbesturen die de administratiekantoren hebben ingehuurd en het Vervangingsfonds.

Hoewel de controlerende instantie, KPMG, niet in deze verantwoordelijkheid deelt, wil KPMG wel graag haar eigen bijdrage leveren, namelijk het uitvoeren van een zo efficiënt mogelijk controleproces. En daar zijn ook schoolbesturen, administratiekantoren en het Vervangingsfonds mee gediend, want zij hebben alle een groot belang bij een efficiënte procesgang. ■